

Lewisia cotyledon

Foto: Peter Hellings

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Lewisia* is, net als bij verwante soorten, vernoemd naar de Amerikaanse ontdekkingsreiziger Meriwether Lewis. De soort aanduiding *cotyledon* is afgeleid van het Griekse woord *kotyle*, wat 'kleine kom' of 'beker' betekent. Dit verwijst naar de lepel- of komvormige, vlezige bladeren van de plant die in een rozet groeien. De Nederlandse naam voor het geslacht is Bitterkruid.

Taxonomie

Lewisia cotyledon is een veel gecultiveerde soort binnen het geslacht *Lewisia*. Het is een vaste plant die behoort tot de Montiaceae.

- Rijk: Plantae
- Orde: Caryophyllales
- Familie: Montiaceae
- Geslacht: *Lewisia*
- Soort: *L. cotyledon*

Synoniemen

Een veelvoorkomende volksnaam voor *Lewisia cotyledon* in het Engels is Siskiyou lewisia of cliff maids, verwijzend naar zijn herkomst. Hoewel de taxonomische indeling stabiel is, kunnen de volgende namen in oudere bronnen of contexten worden gevonden:

- Bitterkruid (Nederlandse volksnaam)
- *Oreobroma cotyledon*

Variëteiten en cultivars

Lewisia cotyledon is een van de meest populaire soorten in de rotstuin en is gekweekt in tal van hybriden en cultivars, met een breed scala aan spectaculaire bloemkleuren. Enkele van de bekendste cultivars en mengsels zijn:

- *Lewisia* 'Sunset Group': Een bekende groep hybriden met bloemen in warme tinten zoals oranje, zalm, abrikoos en geel. Deze groep heeft de Award of Garden Merit van de Royal Horticultural Society ontvangen.
- *Lewisia* 'Elise Mixed': Een prijswinnend zaadmengsel dat bloeit in het eerste jaar zonder koudebehandeling, met bloemen in pastelroze, roos, zalm, oranje, wit en geel.
- *Lewisia* 'Ashwood Strain': Een selectie van robuuste, wintervaste planten, exclusief van Ashwood Nurseries, verkrijgbaar in een breed spectrum aan kleuren, waaronder geel, wit, roze en magenta.
- *Lewisia* 'Regenbogen' ('Rainbow'): Een populair zaadmengsel dat resulteert in een rijkdom aan kleuren in de bloei.
- *Lewisia* 'White Splendour': Een cultivar met zuiver witte bloemen.
- *Lewisia* 'Patty's Plum': Een cultivar met een diepe, pruimkleurige of magenta bloemkleur.

Familie

Lewisia cotyledon behoort tot de plantenfamilie Montiaceae, de bronkruidfamilie. Leden van deze familie worden vaak gekenmerkt door hun vlezig bladeren en hun aanpassing aan droge, rotsachtige leefomgevingen. Vroeger werd dit geslacht ingedeeld in de Portulacaceae (Posteleinfamilie).

Hoogte

De plant zelf vormt een dichte, basale bladrozet die laag bij de grond blijft, typisch 5 tot 10 centimeter hoog. De bloemstelen zijn slank en opgaand, en kunnen een hoogte bereiken van 10 tot 30 centimeter.

Bloemkleur

De soort is opmerkelijk vanwege de enorme variatie in bloemkleur. De natuurlijke kleur varieert van lichtroze tot wit, vaak met donkere roze aders. Cultivars bestrijken vrijwel het hele warme kleurenspectrum, inclusief wit, geel, oranje, zalm, abrikoos, roze, rood en magenta. De bloemen zijn trechtervormig tot stervormig en verschijnen in open pluimen.

Bladkleur

Het blad van *L. cotyledon* is dik, vlezig (*succulent*) en spatelvormig of lepelvormig. Het vormt een dichte, wintergroene rozet. De kleur is doorgaans donkergroen, hoewel sommige selecties grijsgroene bladeren kunnen hebben. De vlezige structuur helpt de plant om vocht op te slaan.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Lewisia cotyledon* is lang en strekt zich uit van de late lente tot in de zomer, meestal van mei tot juli. Veel cultivars en hybriden hebben de neiging om na een vroege snoei van de uitgebloeide stelen een tweede, kleinere bloei te produceren in de late zomer of vroege herfst.

Standplaats

Dit Bitterkruid is een typische rotsplant en vereist een goed gedraineerde, schrale en bij voorkeur stenige of grindachtige grond. De belangrijkste eis is bescherming tegen overtollig vocht, met name in de winter, om rotting van de rozet te voorkomen. De plant gedijt in de volle zon tot lichte schaduw. Een zure tot neutrale bodem wordt geprefereerd.

Herkomst

Lewisia cotyledon is inheems in het westelijke deel van Noord-Amerika, met name in de Siskiyou Mountains van het zuiden van Oregon en het noorden van Californië. Daar groeit hij op rotsachtige, subalpiene berghellingen en kliffen.

Soort gewas

Het is een succulente, wintergroene, kruidachtige vaste plant (*perennial*) met een duidelijke penwortel, wat het een zeer robuuste en droogtetolerante soort maakt. Vanwege zijn compacte, rotsminnende karakter wordt hij vaak geclassificeerd als alpiene plant.

Vermeerderingswijze

Lewisia cotyledon kan worden vermeerderd door zaad en door het scheiden van de rozetten. Zaaien vereist meestal een periode van koude stratificatie. Het scheiden van de zijrozetten is een effectieve methode om de planten te klonen; de rozetten worden verwijderd na de bloei, de snijwonden worden gedroogd, en vervolgens worden ze in goed gedraineerde grond geplant om te wortelen.

Klimaatzone

De plant is zeer winterhard, geschikt voor USDA Hardheidszones 3 tot 8. Ondanks deze koudebestendigheid tot ongeveer -20°C is de cruciale factor voor overleving in koude klimaten het voorkomen van wintervocht rond de rozet, dat tot rotten leidt.

Insecten

De felgekleurde bloemen van *Lewisia cotyledon* trekken bestuivers aan, waaronder bijen en vlinders. In de tuin kunnen plagen zoals slakken en naaktslakken de vlezige bladeren beschadigen, en een te natte standplaats maakt de plant vatbaar voor wortelrot en schimmelinfecties.

Bronvermelding

https://en.wikipedia.org/wiki/Lewisia_cotyledon

<https://www.gardenia.net/plant/lewisia-cotyledon-elise-mixed-siskiyou-lewisia>

<https://www.tuinadvies.nl/plantengids/8248/lewisia-cotyledon/cultivars>

<https://www.gardensillustrated.com/plants/flowers/lewisia-plant-guide>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	Genoemd naar Meriwether Lewis, <i>cotyledon</i> (kleine kom) verwijst naar de bladvorm
Taxonomie	<i>Familie: Montiaceae, Geslacht: Lewisia, Soort: L. cotyledon</i>
Synoniemen	Siskiyou lewisia, cliff maids, Bitterkruid, <i>Oreobroma cotyledon</i>
Variëten en cultivars	<i>L. 'Sunset Group', L. 'Elise Mixed', L. 'Ashwood Strain', L. 'Regenbogen', L. 'White Splendour', L. 'Patty's Plum'</i>
Familie	Montiaceae (vroeger Portulacaceae)
Hoogte	Bladrozet 5-10 cm, bloemstelen 10-30 cm
Bloemkleur	Zeer variabel: wit, geel, oranje, zalm, roze, rood, magenta (vaak gestreept)
Bladkleur	Groen tot donkergroen (vlezig, lepelvormig, wintergroen)
Bloeiperiode	Mei tot juli (late lente tot zomer), vaak herbloei
Standplaats	Volle zon tot lichte schaduw, extreem goed gedraineerde, schrale, stenige grond
Herkomst	Westelijk Noord-Amerika (Zuid-Oregon en Noord-Californië)
Soort gewas	Succulente, wintergroene vaste plant (rotsplant)
Vermeerderingswijze	Zaad (stratificatie nodig) en rozetstekken
Klimaatzone	USDA zone 3- 8 (vereist droogte ter voorkoming van winterrot)
Insecten	Trekt bijen en vlinders aan, gevoelig voor slakken en rot